

УДК 330.3

О. О. Мосін,
аспірант кафедри менеджменту виробничої сфери,
ДВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

A. Mosin,
post-graduate student of the Industrial sphere management department, State HEE "National mining university"

THE PRACTICAL ASPECTS OF THE MACHINE-BUILDING INNOVATIVE POTENTIAL COMPETITIVENESS INVESTIGATION

Сучасне ринкове середовище промислових підприємств вимагає проведення досліджень у сфері оцінювання та управління інноваційним потенціалом. Вирішення цього питання є надзвичайно актуальним для підприємств галузі важкого машинобудування України.

Contemporary market environment of the industrial enterprises requests conducting investigations in the field of the innovative potential evaluation and management.

Ключові слова: конкурентоспроможність, інноваційний потенціал, фінансування інновацій.
Key words: competitiveness, innovative potential, innovation financing.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Управління інноваційним потенціалом промислових підприємств України є невід'ємною складовою державного управління. Визначення конкурентоспроможності інноваційного потенціалу (КІП) підприємств дозволяє виокремити найбільш перспективні напрямки інноваційного розвитку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Закономірності інноваційного розвитку розглядаються у працях таких вчених: Н.О. Шквиря, Д.В. Трегуб, І.В. Федулова, І.В. Феофанова, О.Г. Мельник, І.О. Знаменський, В.В. Власенко, І.С. Капарулін, Є.С. Галушко, Ю.Ю. Буренніков, М.І. Крупка, І.Б. Висоцька, Н.І. Чухрай, С.І. Кравченко, О.О. Федотов, Г.С. Черноіванова, І.Р. Михальчук, П. Друкер, Й. Шумпетер, М. Вебер, Б. Санто.

Перш за все, слід вказати, що показник КІП, на нашу думку, має інтегральну природу. Ця позиція ґрунтується на тому, що більшість вчених-економістів підкреслюють множинність факторів інноваційного розвитку.

І.В. Феофанова передбачає множинність ресурсів інноваційної стратегії підприємства, до яких відносить інформацію, кваліфіковані кадри та фінанси [7, с. 8].

Розглядаючи товарно-інноваційну діяльність, І.Р. Михальчук доводить, що процес її активізації на промисловому підприємстві є інтегральним процесом [5, с. 13]. Автор вказує, що головними перешкодами підвищення рівня товарно-інноваційної активності підприємств є: дефіцит власних фінансових засобів, низька спроможність залучення довгострокових кредитних ресурсів, несприятливий інвестиційний клімат щодо можливого залучення інвестицій, слабкий науково-технічний, технологічний потенціал підприємств та інші [5, с. 10—11].

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є практична апробація методики визначення КІП підприємств галузі важкого машинобудування України.

ВИКЛАДЕННЯ ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Категорія потенціалу є апріорною по відношенню до впровадження як стану актуалізації. Відтак, характеристика інноваційного потенціалу як можливості (потенції) має відмінності від оцінювання рівня інноваційного розвитку (актуалізації).

На наш погляд, інноваційний потенціал машинобудівного підприємства може бути визначений за рівнем резервів, щодо яких можливе впровадження інновацій. При цьому резерви підприємства потрібно розглядати не лише стосовно впровадження у виробництво інноваційної продукції, а також у контексті інших сфер інноваційного розвитку підприємства: процесної, організаційної, маркетингової.

Як зазначає Н.О. Шквиря, підприємства в прагненні закріпити свої позиції на ринку змушені безперервно поліпшувати і перетворювати свої товари, удосконалювати виробничі і управлінські процеси, тобто займатися інноваційною діяльністю [9, с. 8]. Відтак, сутністю інноваційного потенціалу є наявність резервів для удосконалення.

Визначення КІП є перспективним напрямом в економічній науці, оскільки більшість авторів фокусують увагу на дослідженні інноваційного потенціалу або інноваційного розвитку підприємства.

Д.В. Трегуб наводить узагальнюючий показник спроможності підприємства до інноваційного розвитку, представлений у (1) [6, с. 12—13].

$$K_{IP} = \frac{U_{HDP}^{\Phi}}{U_{HDP}^H} \cdot K_{\Phi} + \frac{3_{HDP}^{PP}}{B^{PP}} \cdot K_3^{PP} + \frac{3_{HDP}^T}{B^T} \cdot K_3^T + \frac{U_{OB}^{\Phi}}{U_{OB}^H} \cdot K_{OP} + \frac{U_{HDP}^{\Phi}}{U_{HDP}^H} \cdot K_{ZAT} + \frac{BBH^{\Phi}}{BBH^H} \cdot K_{BBH} \quad (1)$$

де U_{HDP}^{Φ} та U_{HDP}^H — відношення чисельності робітників, зайнятих НДР, до обсягу продукції за фактичними нормативами;

Таблиця 1. Система показників для визначення інвестиційної привабливості інноваційних об'єктів за В.Ф. Колесніченко

Групи показників
1. Показники, що характеризують фінансово-господарську діяльність підприємства
Індекс зміни реалізованої продукції
Рентабельність власного капіталу
Коефіцієнт покриття
Коефіцієнт швидкої ліквідності
Коефіцієнт абсолютної ліквідності
Коефіцієнт фінансової автономії
Коефіцієнт оборотності активів
Рентабельність діяльності підприємства
2. Показники, що характеризують інноваційну діяльність підприємства
Оборотність інвестиційного капіталу
Індекс зміни основних засобів
Фондовіддача
Рентабельність інвестиційного капіталу
Витрати на 1 грн. доходу від реалізації продукції
3. Показники, що характеризують інноваційний проект
Частка інвестицій для конкретного інноваційного проекту
Строк повернення інвестицій за конкретним інноваційним проектом на певному підприємстві, років
Частка інвестицій у власному капіталі підприємства за конкретним інноваційним проектом

Джерело: [2, с. 10].

Таблиця 2. Основні складові інноваційного потенціалу промислового підприємства за Н.І. Чухрай

Інноваційний потенціал матеріальних ресурсів		Інтелектуальний потенціал	
Основні засоби (технічна база інноваційної діяльності)	<ul style="list-style-type: none"> • основне і допоміжне науково-дослідне обладнання • інформаційний парк • транспортні засоби • будівлі і споруди, передавальні пристрої • бібліотечний фонд 	Нематеріальні активи	<ul style="list-style-type: none"> • патент • авторські права, права на дизайн • виробничі секрети (know-how) • товари знаки, знаки обслуговування
Оборотні активи інноваційної діяльності	<ul style="list-style-type: none"> • запаси, товари • векселі одержані • дебіторська зборливість • поточні фінансові інвестиції • грошові кошти та їх еквіваленти • інші оборотні активи 	Маркетингові ресурси	<ul style="list-style-type: none"> • маркетинговий досвід • імідж підприємства • клієнтурна база • прихильність споживачів • профіль замовлень • франшизи угоди • ліцензійні угоди
		Управлінсько-інфраструктурні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> • організаційна культура • концепції управління • комунікаційні мережі • інформаційні технології • партнерські стосунки з посередниками (логістичний ланцюг поставок)
		Трудові ресурси	<ul style="list-style-type: none"> • освіта • рівень кваліфікації • професійні здібності • професійні навички • психометричні характеристики

Джерело: [8, с. 13—14].

$Z_{НДР}^{ПР}$ та $V^{ПР}$ — існуючий та готовий до впровадження обсяг НДР на зміну зникаючій продукції (за обсягом продажу нової продукції);

$Z_{НДР}^T$ та V^T — існуючий і готовий до впровадження обсяг НДР на зміну зникаючих технологій (за трудовитратами) та обсягом виключення технологій;

U_{OB}^{Φ} та U_{OB}^H — питома вага вартості обладнання виробництва у сукупності з вартістю обладнання фактично та за нормативом;

$UZ_{НДР}^{\Phi}$ та $UZ_{НДР}^H$ — відношення кількості витрат на НДР до обсягу продукції фактично та за нормативом;

$ВВН^{\Phi}$ та $ВВН^H$ — витрати на відновлення активної частини основних фондів;

$K_{Ч}$, $K_3^{ПР}$, K_3^T , K_{OP} , $K_{ЗАТ}$, $K_{ВВН}$ — вагові коефіцієнти відповідних приватних показників інноваційного розвитку.

Необхідно зауважити, що перелічені Д.В. Трегубом показники можна умовно класифікувати на такі групи:

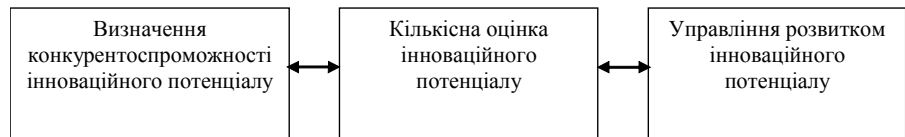
— показники, які можуть характеризувати рівень інноваційного розвитку підприємства ($U_{НДР}^{\Phi}$ та $U_{НДР}^H$; $Z_{НДР}^{ПР}$ та $V^{ПР}$; $Z_{НДР}^T$ та V^T ; $UZ_{НДР}^{\Phi}$ та $UZ_{НДР}^H$);

— показники, які можуть характеризувати рівень інноваційного потенціалу підприємства (U_{OB}^{Φ} та U_{OB}^H ; $ВВН^{\Phi}$ та $ВВН^H$).

Відтак, автор безпосередньо не розкриває сутності показника конкурентоспроможності інноваційного потенціалу підприємства, оскільки запропонований Д.В. Трегубом показник не характеризує важливі категорії спроможності до впровадження інновацій, а саме: фінансову стійкість та

залучення інтелектуального капіталу наукових організацій.

В.Ф. Колесніченко наводить таку систему показників для визначення інвестиційної привабливості інноваційних об'єктів, що зображена у таблиці 1.

Рис. 1. Взаємозв'язок показників, які характеризують інноваційний потенціал підприємства

Інвестиційна привабливість інноваційних об'єктів може у певній мірі відображати інноваційний потенціал підприємства. Тому показники, які складають її розрахунок, можуть бути використані для визначення конкурентоспроможності інноваційного потенціалу. У порівнянні з підходом, запропонованим Д.В. Трегубом, В.Ф. Колесніченко має переваги, пов'язані з аналізом фінансово-господарської діяльності підприємства, а отже, більш де-

тальним дослідженням інноваційного потенціалу. Власне інноваційний потенціал підприємства за В.Ф. Колесніченко може бути оцінений із допомогою показників оборотності інвестиційного капіталу, індексу зміни основних засобів, фондівіддачі, рентабельності інвестиційного капіталу, витрат на 1 грн. доходу від реалізації продукції. Недоліком методики, запропонованої автором, є відсутність розрахунку

Таблиця 3. Методика визначення конкурентоспроможності інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства

Найменування показників	Розрахунок	Умовні позначення
1. Показник фінансової стійкості j-ого машинобудівного підприємства (F_j), $F_j = FRC_j * FC_j * WCMC_j$		
1.1. Коефіцієнт фінансової стійкості j-ого машинобудівного підприємства (FRC_j)	$FRC_j = \frac{(EC'_j + LL'_j)}{TE'_j}$	EC'_j – власний капітал j-ого машинобудівного підприємства LL'_j – довгострокові зобов'язання j-ого машинобудівного підприємства TE'_j – активи j-ого машинобудівного підприємства
1.2. Коефіцієнт фінансування j-ого машинобудівного підприємства (FC_j)	$FC_j = \frac{EC'_j}{CL'_j}$	CL'_j – поточні зобов'язання j-ого машинобудівного підприємства
1.3. Коефіцієнт маневреності робочого капіталу j-ого машинобудівного підприємства ($WCMC_j$)	$WCMC_j = \frac{(PI'_j + Pr'_j)}{CA'_j}$	PI'_j – виробничі запаси j-ого машинобудівного підприємства Pr'_j – готова продукція j-ого машинобудівного підприємства CA'_j – оборотні активи j-ого машинобудівного підприємства
2. Показник фінансування інновацій j-ого машинобудівного підприємства (IF_j)	$IF_j = A'_j + P'_j$	A'_j – амортизаційні відрахування j-ого машинобудівного підприємства P'_j – чистий прибуток j-ого машинобудівного підприємства
3. Показник регіональної інтелектуальної забезпеченості j-ого машинобудівного підприємства (I_j), $I_j = FP_j * SP_j * PV_j * SE_j$		
3.1. Показник фінансового забезпечення наукових організацій у j-ому регіоні (FP_j)	$FP_j = \frac{Fin'_j}{Q'_j}$	Fin'_j – фінансування наукових та науково-технічних робіт у j-ому регіоні Q'_j – кількість наукових організацій у j-ому регіоні
3.2. Показник дослідницького капіталу наукових організацій у j-ому регіоні (SP_j)	$SP_j = \frac{St'_j}{Q'_j}$	St'_j – чисельність дослідників, які виконують наукові та науково-технічні роботи у j-ому регіоні
3.3. Показник практичної апробації наукових організацій у j-ому регіоні (PV_j)	$PV_j = \frac{PS'_j}{Q'_j}$	PS'_j – чисельність працівників-сумісників, які виконують наукові та науково-технічні роботи у j-ому регіоні
3.4. Показник результативності наукових організацій у j-ому регіоні (SE_j)	$SE_j = \frac{RA'_j}{Q'_j}$	RA'_j – кількість впроваджених наукових та науково-технічних робіт у j-ому регіоні.
4. Індикатори z-ої інноваційної відповідності галузі машинобудування стосовно галузі споживачів (металургійної), (IC_z), $IC_z = \frac{II^1_z}{II^2_z}$		
4.1. Рівень впровадження z-их інновацій у i-ій галузі (II^i_z)	$II^i_z = \frac{IO^i_z}{TO^i}$	IO^i_z – кількість підприємств, які впроваджували z-ті інновації у i-ій галузі TO^i – загальна кількість підприємств i-ої галузі
5. Конкурентоспроможність інноваційного потенціалу j-ого машинобудівного підприємства (S_j), $S_j = F_j * IF_j * I_j$		

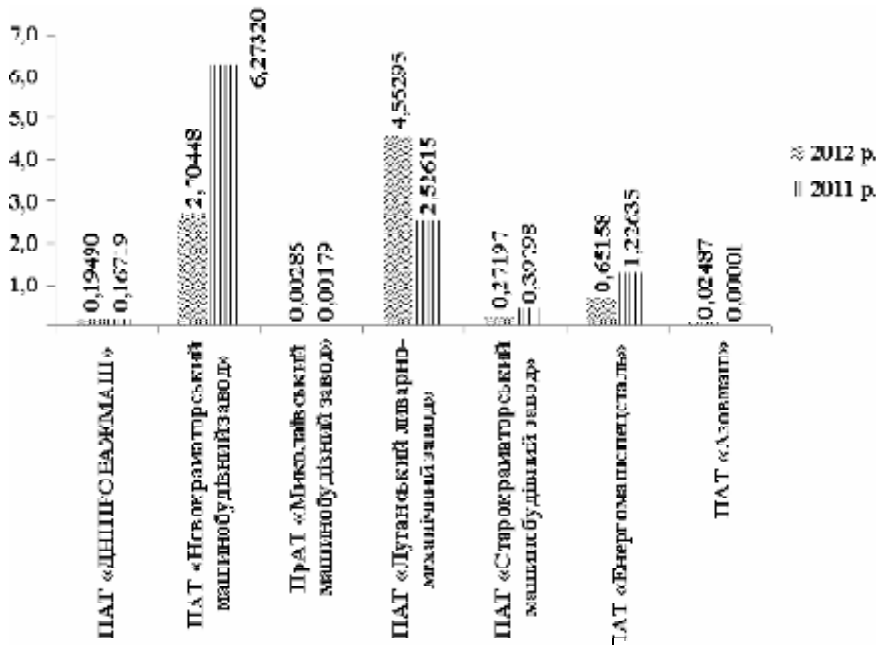

Рис. 2. Значення показника фінансової стійкості досліджуваних машинобудівних підприємств

Таблиця 4. Значення показника фінансування інновацій досліджуваних підприємств

Назва підприємства	Роки	
	2011	2012
ПАТ «ДНПРОВАЖМАШ»	0,02470	0,29974
ПАТ «Новоκраматорський машинобудівний завод»	2,88045	2,03274
ПАТ «Михайлівський машинобудівний завод»	0,25637	-0,03119
ПАТ «Луганський ливарно-механічний завод»	0,05984	-0,00720
ПАТ «Староκраматорський машинобудівний завод»	0,12876	0,08338
ПАТ «Енергомашсталь»	1,60751	1,04168
ПАТ «Азовмаш»	0,03218	0,03274

рівня науково-дослідної підтримки, яку може отримати підприємство для реалізації власного інноваційного потенціалу. На нашу думку, цей аспект є важливою складовою виз-

начення конкурентоспроможності певного підприємства. Підхід, запропонований Н.І. Чухрай, дозволяє виконати досить змістовний аналіз інноваційного потенціалу промислового підприємства. Але така методика вимагає глибокого дослідження аспектів, які можуть відноситися до переліку комерційних таємниць підприємства (маркетингові ресурси), або які важко об'єктивно оцінити (управлінсько-інфраструктурні ресурси). Ця особливість перешкоджає дослідженню конкурентоспроможності інноваційного потенціалу підприємств у порівнянні з іншими підприємствами певної галузі.

Кількісному визначенню інноваційного потенціалу підприємства має передувати дослідження конкурентоспроможності інноваційного потенціалу. Концептуально ця категорія відбиває здатність підприємства переходити від розуміння потреби (визначення резервів), формалізації завдання до його вирішення шляхом впровадження інновацій (реалізації резервів).

При цьому розрахунок конкурентоспроможності інноваційного потенціалу не має на меті врахування фактичного рівня реалізації резервів, тобто рівня інноваційного розвитку. Взаємозв'язок стадій дослідження інноваційного потенціалу представлений на рисунку 1.

Для співставлення різних за своєю сутністю економічних показників використовується дослідження їх відхилення від середнього значення у проаналізованому варіаційному ряді. Цей підхід забезпечує вимірювання показників у безрозмірних одиницях. Відхилення від середнього значення розраховується відповідно до (2).

$$D_{kj} = \frac{e^{-j} L_{kj}}{D_{k \max} - D_{k \min}} \quad (2)$$

де D'_{kj} — відхилення k -ого показника КІП j -ого машинобудівного підприємства від середнього значення цього показника поміж аналізованих машинобудівних підприємств;

D_{kj} — k -ий показник КІП j -ого машинобудівного підприємства;

$D_{k \max}$ — максимальне значення k -ого показника КІП у відповідному варіаційному ряді досліджуваних машинобудівних підприємств;

$D_{k \min}$ — мінімальне значення k -ого показника КІП у відповідному варіаційному ряді досліджуваних машинобудівних підприємств.

Показник КІП пропонується нами розраховувати на базі показників фінансової стійкості, фінансування інновацій, регіональної інтелектуальної забезпеченості та галузевих індикаторів інноваційної відповідності.

До групи показників, які характеризують фінансову стійкість, відносимо ко-

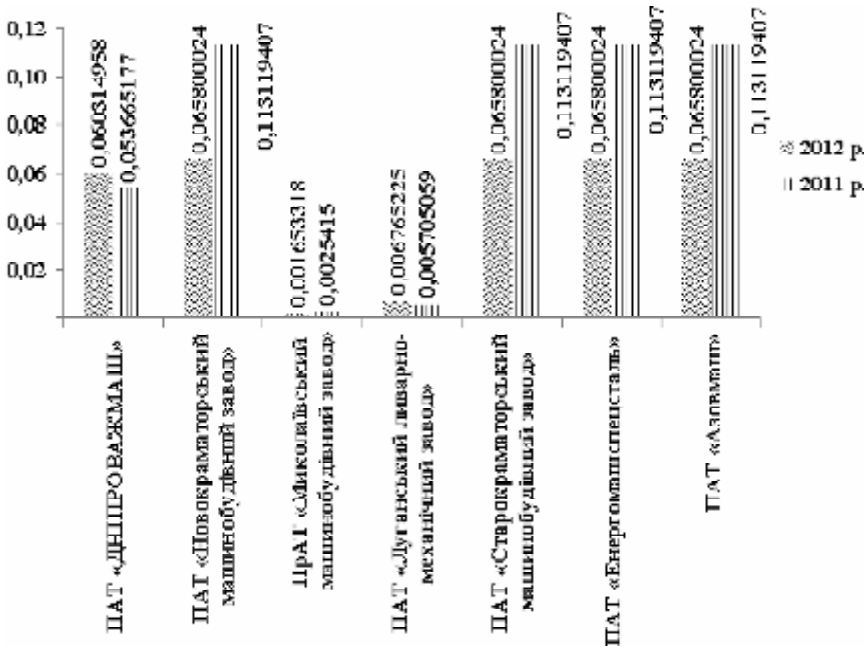

Рис. 3. Значення показника регіональної інтелектуальної забезпеченості досліджуваних машинобудівних підприємств

ефіцієнти фінансової стійкості, фінансування та маневреності робочого капіталу.

До третьої групи показників належить розрахунок показника регіональної інтелектуальної забезпеченості; до четвертої групи — індикатори інноваційної відповідності галузі машинобудування щодо металургійної галузі. Методика визначення показника КІП наведена у таблиці 3.

Наведемо практичні розрахунки КІП для таких підприємств галузі важкого машинобудування України: ПАТ "ДНІПРОВАЖМАШ", ПАТ "Новокраматорський машинобудівний завод", ПрАТ "Миколаївський машинобудівний завод", ПАТ "Луганський ливарно-механічний завод", ПАТ "Старокраматорський машинобудівний завод", ПАТ "Азовмаш", ПАТ "Енергомашспецсталь".

На думку Г.О. Крамаренко, у ринкових умовах запорукою виживання і основою стабільного стану підприємства слугує його фінансова стійкість.

Вона відображає стан фінансових ресурсів підприємства, при якому є можливість вільно маневрувати коштами, ефективно їх використовувати, забезпечуючи безперебійний процес виробництва і реалізації продукції, враховуючи витрати на його розширення і оновлення [3, с. 7]. Автор переконує, що фінансова стійкість є таким фінансовим і економічним станом підприємства, при якому платоспроможність зберігає тенденцію до стійкості, тобто постійна в часі, а співвідношення власного і позикового капіталу знаходиться в межах, що забезпечують цю платоспроможність [3, с. 179].

Значення показника фінансової стійкості досліджуваних підприємств розраховані автором за даними [10], наведені на рисунку 2.

Відтак, за рівнем фінансової стійкості найбільш високі показники мають у 2012 р. мають ПАТ "Енергомашспецсталь", ПАТ "Новокраматорський машинобудівний завод", ПАТ "Луганський ливарно-механічний завод", ПАТ "Новокраматорський машинобудівний завод".

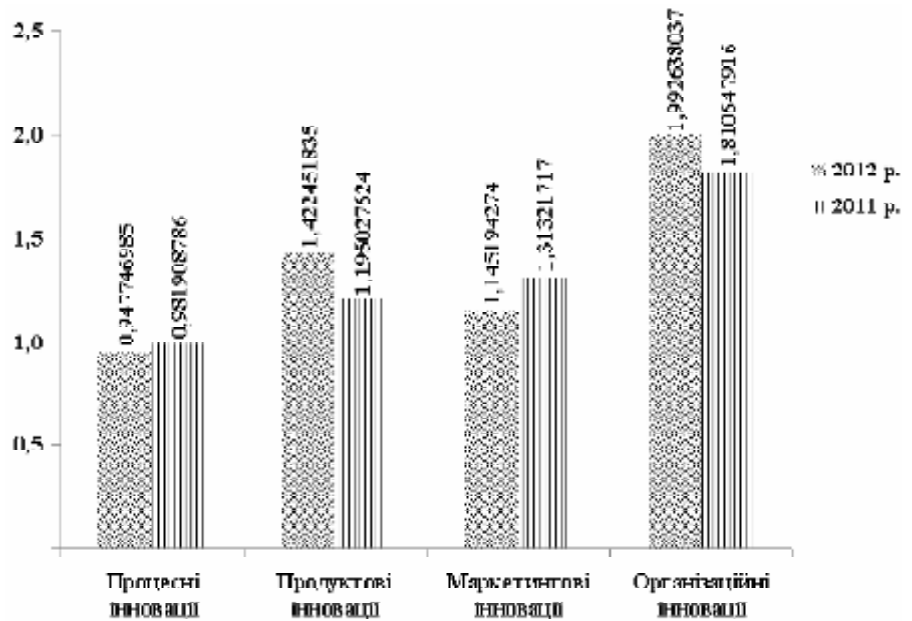

Рис. 4. Значення індикаторів інноваційної відповідності галузі машинобудування стосовно металургійної галузі

У результаті проведеного О.Г. Мельником регресійно-кореляційного аналізу з'ясовано, що прибуток відіграє виключну функціональну роль фактору залучення і організації інноваційного інвестування, і, одночасно, є важливим джерелом фінансування інноваційної діяльності та фактором організації і здійснення інноваційної діяльності. Принципова можливість дублювання функціональних характеристик прибутку та амортизаційних відрахувань, що заявлена автором як важлива виявлена закономірністю, обумовлює розгляд амортизаційних відрахувань як елементу механізму залучення зовнішніх фінансових ресурсів інноваційного розвитку машинобудівного підприємства [4, с. 5]. Відтак, прибуток та амортизаційні відрахування є важливими складовими розрахунку показника фінансування інновацій.

Значення показника фінансування інновацій досліджуваних підприємств розраховані автором за даними [10], представлені у таблиці 4.

Таблиця 5. Результати дослідження КІП вітчизняних підприємств галузі важкого машинобудування

Назва підприємства	Значення КІП за роками		Характеристика підприємства за КІП у 2012 р.
	2011	2012	
ПАТ «Новокраматорський машинобудівний завод»	2,04402935	0,36173632	Домінуюче положення, урівняння інноваційним потенціалом може базуватися на агресивній політиці
ПАТ «Енергомашспецсталь»	0,22300105	0,04466070	Сильні позиції, які передбачають акумуляцію ресурсів для впровадження інновацій в умовах сутової конкуренції
ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ»	0,00022161	0,00352350	
ПАТ «Старокраматорський машинобудівний завод»	0,00579662	0,00149212	
ПАТ «Азовмаш»	0,00000004	0,00005358	Слабкі позиції підприємства, які передбачають лише ситуативну можливість конкурувати у інноваційній сфері
ПАТ «Луганський ливарно-механічний завод»	0,00086245	-	Інноваційний потенціал підприємства не є конкурентоспроможним через відсутність можливості фінансування інновацій
ПрАТ «Миколаївський машинобудівний завод»	0,00000117	-	
Характеристика дослідження	За значними індикаторів інноваційної відповідності дослідження виконує умову коректності оцінки КІП вітчизняних машинобудівних підприємств		

Негативні значення показника фінансування інновацій дозволяють зробити висновок щодо відсутності конкурентоспроможності інноваційного потенціалу відповідних підприємств. У 2012 р. такими підприємствами серед досліджуваних виявилися ПАТ "Луганський ливарно-механічний завод" та ПрАТ "Миколаївський машинобудівний завод".

Значення показника регіональної інноваційної забезпеченості досліджуваних підприємств розраховані автором за даними [1, с. 12, 32, 56, 126], наведені на рисунку 3.

Значення індикаторів інноваційної відповідності галузі машинобудування по відношенню до металургійної галузі безпосередньо не впливають на розрахунок інтегрального значення показника КІП машинобудівного підприємства. Цей етап дослідження характеризує відповідність рівня інноваційного розвитку машинобудівних підприємств стосовно споживачів їх продукції, підприємств металургійної галузі промисловості. Індикатори розраховуються за чотири сфери інноваційного розвитку: процесною, продуктовою, маркетинговою та організаційною. У тому випадку, якщо значення індикаторів ≥ 1 , можна стверджувати, що дослідження виконує умову коректності оцінки КІП вітчизняних машинобудівних підприємств. У інакшому випадку рівень інноваційного розвитку вітчизняних підприємств не відповідає рівню інноваційного розвитку підприємств-споживачів, може виникнути необхідність у корегуванні показника КІП з врахуванням показників діяльності зарубіжних машинобудівних підприємств-конкурентів. Значення індикаторів інноваційної відповідності галузі машинобудування стосовно металургійної галузі розраховані автором за даними [1, с. 200—202], наведені на рисунку 4.

Досліджені індикатори свідчать про випередження рівня інноваційного розвитку машинобудівних підприємств стосовно підприємств-споживачів (металургійних) у продуктивній, маркетинговій та організаційній сферах впровадження інновацій. У процесній сфері значення індикатору наближається до 1. Таким чином, можна стверджувати, що дослідження виконує умову коректності оцінки КІП вітчизняних машинобудівних підприємств.

Підсумок дослідження та інтегральні значення КІП для аналізованих підприємств галузі важкого машинобудування наведені у таблиці 5.

ВИСНОВКИ

Методика визначення КІП дозволяє зробити висновок щодо спроможності підприємства впроваджувати конкурентні інновації. Подальшого розвитку вимагає оцінювання та управління інноваційним потенціалом машинобудівного підприємства у відповідності до рівня КІП.

Література:

1. Наукова та інноваційна діяльність в Україні у 2012 році // Статистичний збірник / відпов. за вип. І.В. Калачова. — К.: ДП "Інф.-вид. центр Держстату України", 2013. — 287 с.
2. Колесніченко В.Ф. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності підприємств [Текст]: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 "Економіка, організація і управління підприємствами" / В.Ф. Колесніченко. — Х., 2006. — 19 с.
3. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий аналіз [Текст]: підручник / Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна. — Київ: Центр учбової літератури, 2008. — 392 с.
4. Мельник О.Г. Механізм фінансування інноваційного розвитку машинобудівних підприємств [Текст]: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)" / О.Г. Мельник. — К., 2010. — 22 с.
5. Михальчук І.Р. Стратегія товарної інновації у забезпеченні конкурентоспроможності промислового підприємства [Текст]: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.

екон. наук: спец. 08.06.01 "Економіка, організація і управління підприємствами" / І.Р. Михальчук. — Т., 2003. — 21 с.

6. Трегуб Д.В. Організація інноваційного менеджменту на підприємстві [Текст]: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.02 "Підприємництво, менеджмент та маркетинг" / Д.В. Трегуб. — Х., 2001. — 20 с.

7. Фефанова І.В. Формування інноваційної стратегії металургійного підприємства [Текст]: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)" / І.В. Фефанова. — З., 2008. — 23 с.

8. Чухрай Н.І. Формування інноваційного потенціалу промислових підприємств на засадах маркетингу і логістики [Текст]: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. екон. наук: спец. 08.06.01 "Економіка, організація і управління підприємствами" / Н.І. Чухрай. — Л., 2003. — 49 с.

9. Шквиря Н.О. Розвиток інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств [Текст]: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами (економіка сільського господарства і АПК)" / Н.О. Шквиря. — 2009. — 22 с.

10. Єдиний інформаційний масив даних про емітентів цінних паперів [Електронний ресурс]. — Режим доступу: URL: <http://smida.gov.ua/>

References:

1. State Statistics Service of Ukraine (2013), "Naukova ta innovatsijna diial'nist' v Ukraini 2012. Statystychnyj zbirnyk" [Research and innovation activity in Ukraine 2012. Statistical yearbook], Derzhkomstat, Kyiv, Ukraine.
2. Kolesnichenko, V.F. (2006), "Investment basis of the enterprise innovative activity", Abstract of Ph.D. dissertation, Economics, enterprise organisation and management, Kharkiv National Economic University, Kharkiv, Ukraine.
3. Kramarenko, G.O. and Chorna, Y.E. (2008), Finansovyy analiz [Financial analysis], Centr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.
4. Melnyk, O.G. (2010), "Mechanism of the machine-building enterprises innovative development financing", Abstract of Ph.D. dissertation, Economics and enterprise management (according to the types of the economic activities), European University, Kyiv, Ukraine.
5. Myihalchuk, I.R. (2003), "Strategy of the product innovation as the basis of the competitive advantages of the industrial enterprise", Abstract of Ph.D. dissertation, Economics, enterprise organisation and management, Ternopil Academy of the People Holdings, Ternopil, Ukraine.
6. Tregub, D.V. (2001), "Enterprise innovative management organisation", Abstract of Ph.D. dissertation, Enterprise, management and marketing, Kharkiv National Economic University, Kharkiv, Ukraine.
7. Feofanova, I.V. (2008), "Metallurgy enterprise innovative strategy shaping", Abstract of Ph.D. dissertation, Economics and enterprise management (according to the types of the economic activities), Classical Private University, Zaporizhzhya, Ukraine.
8. Chuhray, N.I. (2003), "Industrial enterprises innovative potential shaping on the ground of marketing and logistics", Abstract of Ph.D. dissertation, Economics, enterprise organisation and management, National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv, Ukraine.
9. Shkvyrya, N.O. (2009), "Farming enterprises innovative activity development", Abstract of Ph.D. dissertation, Economics and enterprise management (economics of farming and agriculture), Crimea Agritechnological University, Simferopol, Ukraine.
10. Stock market infrastructure development agency of Ukraine (2014), "United data set information about issuers of securities", available at: <http://smida.gov.ua/> (Accessed 5 May 2014).
Стаття надійшла до редакції 16.06.2014 р.